

nisem čul, da bi imel imenovani odbor le eno sejo! (So pač imeli, a tega ne razglašajo. Vr.)

Da spisovanje tudi zahtevom kazalnosti zadostuje, se učenci ne smejo siliti, da bi že govorili v stavkih, o katerih še pojma nimajo, tudi se ne smejo izbrati obravnave in načina govorjenja, kateri bi bil zunaj njihovega jezikovega in pojmovega razvoja. Učitelj naj si zato prizadeva, da učencem nikdar pravih besed ne manjka, bodisi za posamezne misli in predočbe, kakor tudi, da na pravi red v predstavah in popisih pazijo, toraj, da glavno misel v delu logično zvežejo, a postranske misli v pravem razvoju glavno misel spremljajo. — A tudi pri govorjenju naj se pazi na to, da se zakonom kazalnega nauka, kolikor mogoče, ustreza. Za to naj se nikar le vedno suhoparno ne narekuje in potem bere in zopet bere. Izpraševati, razlagati, ter glavno misel obravnavanega gradiva porabljati ter se te terdno držati, to oživlja nauk. Kdor eno samo misel nepriстойno spremeni, ali jo odterga od celine, ter jo za se brez skladnosti ali zveze s celoto obdeluje, ta je na krivem potu, trud njegov bode brezvspešen. Tudi pri številjenji naj se vse le z mislijo dela in zveršuje. Ako je tukaj učenik zadovoljen s tem, da učenci ročno naloge rešujejo, potem se ozira bolj na postransko, kakor na jedro vsega podučevanja tedaj bolj na materialno, kakor na formalno izobražanje.

Da ne omenimo drugih predmetov vprašamo le: Kdo zamore tako podučevati? Edino le izborni in zvesti učitelj. Ako je učitelj za svoj poklic dovolj izobražen in se še vedno sam izobražuje, da zamore posamezne predmete o pravem duhu obravnavati, potem je izversten. — Zvest pa je učitelj, kateri se vestno pripravlja za vsako uro, ter nikdar nepripravljen v šolo ne pride. — O naši sposobnosti in nesposobnosti se nočemo prepirati, a o naši zvestobi v izvoljenem poklicu na tihem premišljevali, bi bilo marsikteremu koristno. V svesti si pa potem bomo, da bode naše podučevanje zakonom kazalnega nauka bolj ustrezalo, in obilniši sad bode, pa bogato odškodovanje našemu trudu in prizadevanju.

G.

Dopisi in novice.

— Občni zbor „Glasbene matice“ je bil 11. aprila 1877. Predsednik Franjo Ravnikar pravi, da »Gl. mat.« vkljub zaprekam in mali podpori vendar lepo število narodnih skladb spravlja med svet. Razdelile so se razne kompozicije za cerkev, šolo in pevska društva. Sklepaje svoj govor pomenljivo reče, naj se glasi narodna pesem, ker ne smemo slobodno govoriti in pisati. — Tajnik g. Valenta poroča o delovanju društva pr. I. in pravi, da je vsak ud dobil sledeče muzikalije: »Zdihljeji k Mariji Devici«, vgl. P. A. Hribar; »Oče, pojdite domu«, možki zbor s samospевom za bariton, vgl. P. A. Hribar; »Glasbena Matica« III. zvezek, kantata v spomin Antonu Janežiču, vgl. Ant. Stöckl; »Glasbena Matica« IV. zvezek, 11 možkih zborov in dve-

terospevov v partituri; »V spomin Anici« koncertna mazurka, vgl. A. Stöckl. — Društveni arhiv je sedaj v kneževem dvoru v gosp. ulicah v I. nadstropji v sobi ljubljanskega tiskarskega društva. — Za Janežičevo slavnost je g. Josip Cimperman zložil primerno pesem, vglasbil jo je čitalnični pevovodja g. A. Stöckl. Pri slavnosti so bili kot zastopniki »Gl. matice« g. g. odborniki: Ravnikar, Praprotnik, Žagar, Steinmec, Stöckl, A. Hribar in tajnik; odbor je tudi odmenil svoto za vožnjo pevcem; »Gl. mat.« je tedaj svoje storila za povzdigo slavnosti. — Odbor pevskega društva »Slavec« v Gorici je z dopisem dne 27. septembra pr. l. izrekel željo, da bi združen z našo »Glas. matico« izdaval skladbe, na kar se je v odborovi seji dne 2. oktobra pr. l. sklenilo, da smo v principu za združeno delovanje, vendar je treba poznati pogoje, pod katerimi bi »Slavec« sodelovanje pri izdavanji skladb prevzel. Tajnik je to naznanil »Slavcu« v Gorici 3. oktobra pr. l. A dosihmal še ni bilo odgovora. — Osnovano se je v Ljubljani tudi novo glasbeno društvo, katero hoče cerkveno muziko gojiti in cerkvene napeve izdavat, namreč »Ceciljsko društvo«. Ker so v odboru tega društva večidel znani rodoljubi, moremo le veseli biti, da se je to društvo ustanovilo, katero odvzame našej »glasbeni matici« skerb za cerkveno muziko. Odslej nam ostane še skerb za posvetne skladbe, solske in narodne pesni, in s temi bode naše društvo dovolj opraviti imelo. — Odbor je v svojej zadnji seji odločil razpis darila 20 gl. za skladbo, katera je zložena za glasovir na naslov: »V krasnej noči«, ker s takimi skladbami se prikupimo posebno gospém in gospodičnam igralkam na glasoviru, ktere morajo vedno tuje kompozicije kupovati in igrati, ker nam manjka domačih. — G. Josip Kocijančič je za društveni arhiv podaril en iztis I. zvezka svojih »slovenskih narodnih pesnij«, za kar mu izrekamo priserčno zahvalo. — Za tekoče leto ima »Gl. mat.« uže dosta gradiva pripravljenega, katero bode gotovo čestitim udom všeč, kadar jim dojde v roke. — Tajnik na dalje poroča namesto na službenem potovanji bivajočega blagajnika gosp. Drenika o stanji društvenega premoženja to-le: »Glasbena matica« ima od ustanovnin do sedaj vplačanega kapitala 720 gl., od letnine ima na razpolaganje 255 gl., dolga nobenega. Po proračunu ima društvo za tiskovine, nagrade in druge stroške 400 do 456 gl. na razpolaganje in ako se bode za društvo bolj agitiralo, se znajo dohodki povišati. Iz računskega sklepa preteklega leta posnamemo samo glavne številke.

Dohodki:

Ostanek od l. 1875.	158 gl. 20 kr.
doneski letnikov	438 » — »
doneski ustanovnikov	100 » — »
za prodane muzikalije	97 » 74 »
Obresti in povernjena posojila	55 » 80 »
Skupaj	849 gl. 74 kr.

Stroški:

Tiskovine	343 gl. 90 kr.
vezanje	18 » 18 »
provizije bukvarjem	18 » 74 »
donesek za Janežičevo slavnost	20 » — »
nagrade	123 » 50 »
knjige, postreščeki, poštnina in dr.	69 » 75 »
Skupaj	594 gl. 07 kr.
tedaj ostanek	255 gl. 67 kr.

Pervosednik povpraša skupščino, če ima kdo o tajnikovem poročilu kaj omeniti in ker se nikdo ne oglasi, se imenujeta za preglednika računa gg. Kadilnik in Jeločnik. — Pervosednik stavi v odborovem imenu predlog, da bi se število ljubljanskih odbornikov znižalo, ker se je pokazalo, da je dosedanje število nepraktično in zavira dostikrat delovanje. — Po kratkem razgovoru se sprejme predlog, da se zniža število v Ljubljani bivajočih odbornikov od 12 na 7 in nalaga se novemu odboru, da napravi ces. kr. dež. vladi ta sklep v poterjenje. — Posameznih predlogov ni bilo, objavimo torej le še novo izvoljene odbornike.

V Ljubljani bivajoči so gg.: Fr. Ravnikar, Andr. Praprotnik, Srečko Stegnar, Franjo Drenik, Alojzi Steinmec, Pater Angelik Hribar, Henrik Reichman, Josip Majer, Anton Foerster, Emilij Gutman, dr. Sifrer, Vojteh Valenta. Vnanji: gg.: dr. Benjamin Ipavec, Franjo Gerbic, Josip Nolli, Anton Hribar, Matija Žvanut, Matija Sušteršič, Jan. Miklošič, Danilo Fajgel.

Po končanem zboru je bila muzikalna zabava v čitalnici. — Tako je tedaj »Gl. mat.« praznovala svoj letni zbor. — Vse poročilo nam kaže, da »Gl. mat.« stori, karkoli more, in vsak, kdor pomisli, da so gospodje, ki tukaj delujejo tudi sicer s poslom obloženi, bode čislal in pospeševal to rodoljubno prizadevanje.

— *Krasno cesarjevo podobo* z barvami tiskano na papirji dobili smo iz Dunaja. Cena ji je, ako se jih več skupaj naroči, 2 gl. 50 kr. Tudi na platno napeta se lahko dobi, kar stane 60 kr. več. Zlat okvir, 6 cm. širok, lepo zrezljan se računi na 2 gl. Toraj velja slika v okviru na Dunaji 5 gl. 10 kr. Ker je poštnina iz Dunaja precej draga, priporočali bi ljudskim šolam, krajnim in okrajnim šol. svetom, da bi si za več šol skupaj naročili same slike na papirji in dali po okoliščinah narediti doma okvir, kar bi ne stalo premnogo. Slika je 47 cm. široka in 58 cm. visoka, okusno barvana in mojstersko izpeljana. Dandanes se zelo razširjujejo slike presvitlega našega cesarja po barvotisku. Razni umetalni zavodi ponujajo tako podobo po raznih a precej visokih cenah, dasi ni tako krasno doveršena, kakor Hoffmanova. Obraz je tako lepo risan, da se niti na jedni potezi ne moremo spodtikati. Tudi barve so tako lepo vbrane, da je veselje pogledati podobo. Ako si hoče katera šola sliko omisliti, sme se najlepšega kinča nadejati. — Radovoljno prevzame »Národna šola« naročila, in ako se jih vsaj 6 šol oglasi, ter pošlje 2 gl. 50 kr. predplače, precej jih dobi iz Dunaja. Tudi preskerbi pozlačen okvir ožji ali širji, ki velja 1 do 1 $\frac{1}{2}$ gl.

— **23 cerkvenih pesem** za šolsko mladino je ravnokar na svitlo prišlo v tiskarni in založbi R. Milic-evi. Napeve je naš marljivi skladatelj Anton Foerster ali nabral, ali jih sam zložil. Polovica pesni je nemških, polovica slovenskih, tako da se versti ena nemška, ena slovenska. Namenjena je ta zbirka srednjim šolam, gimnazijam in realkam. Oblika je velikosti molitvenih knjžic, tedaj pripravná, da se vtakne v žep. Delo je res skozi in skozi skerbno sestavljeno, in stareji napevi so tako lepo vglasbeni, da veje iz njih pravi cerkveni duh, kar velja sploh od A. Foersterjevih cerkvenih skladb. Melodije so lahko umevne, da se dajo peti enoglasno poleg spreveda na orgljah, ali pa tudi čveteroglasno; za to se vé, da je treba šolski mladini muzikalične izurjenosti in zmožnosti zlasti za četerti glas. V zbirki so napevi za razne dobe cerkvenega leta. Dasi orglavci na deželi ne potrebujejo nemških pesni, vendar priporočamo to knjžico v naročevanje, ker se lepim napevom tudi pod-

ložé lahko slovenski teksti. Tudi za učence ljudske šole so nekateri napevi jako pripravi in se jih brez težave navadijo, ako hodijo med tednom k maši in skupno pojó. — Cena je knjižici 25 kr. in se razpošilja pod križnim zavitom, kar stane samo 2 kr. več.

— *Učiteljske preskušnje* so se začele pri tukajšnji komisiji pismeno 23. p. m.; a ustmeno 26 in so trajale do 29.; praktične vaje so bile 30 p. m. Za meščanske šole sta se oglasila 2, prvi iz Dolj. Avstrijskega za naravoznansko stroko, a drugi iz Ljubljane za matematično-tehnično stroko; za ljud. šole se je razglasilo 11 učiteljev iz med teh 4 iz Štajarskega, in 1 učiteljica umeščena na Štajarskem. (Schltz.)

— *Iz deželnih zborov.* Zasedanje deželnih zborov je bilo letos le kratek čas, komaj so začeli 5. aprila, so že končali največ do 21. p. m.

Štajarski deželni zbor je sklenil postaviti za imenovanje učiteljev, katera izroča vso oblast deželnemu šolskemu svetu. Dosedaj so imeli okrajni šolski sveti vsaj za tretjino učiteljskih mest pravico imenovanja, odslej jim je pa odvzeta ta pravica, učitelje bodo samo predlagali, a deželni šolski svet jih bode nastavljal. Dr. Sernec je branil pravico okrajnih šolskih svetov a brez uspeha. Njegov predlog, naj se preide na dnevni red, so podpirali samo slovenski poslanci, nemški konservativci so iz galerije poslušali debato, ker sploh o šolstvu ne debatirajo, tedaj tudi ne glasujejo. — (Kar se je na Štajarskem zastran nastavljanja učiteljev sklenilo, se bode tudi drugod prej ali slej zgodilo, vsako načelo ima svoje posledice, in kamen zavihten se taka toliko časa, da — obteči.)

Kranjski deželni zbor je v II. seji 12. aprila sklenil, da se preuredi §. 80 č. 2. dež. sl. postave 29. aprila, št. 22, ki določuje, da se določki od izpraznjenih sl. služeb vplačujejo v penzijski zaklad. — Ako bi v penzijskem zakladu ne bilo toliko, kolikor se potrebuje, dodaja kranjski dež. zaklad.

V 4. seji 16. aprila je poročal poslanec Dežman za finančni odsek o predstevu za normalni šolski zaklad za l. 1877. Potrebuje pa šolski okraj v Postojni: za učit. plače 21.850 gl., za starostne doklade 390 gl., za opravilne doklade 400 gl., stanarine 160 gl.; š. o. v Černomlji: za uč. plače 11.000 gl., star. dokl. 233 gl. 34 kr., oprav. dokl. 300 gl., stan. 84 gl.; š. o. v Kočevji: za uč. plače 18.830 gl., star. dokl. 493 gl. 33 kr., opr. dokl. 666 gl. 67 kr., stan. 80 gl.; š. o. v Kerškem: za uč. plače 17.600 gl., star. dokl. 450 gl., opr. dokl. 808 gl. 33 kr., stan. 320 gl.; š. o. v Kranji: za učiteljske plače 16.155 gl., star. dokl. 616 gl. 66 kr., oprav. dokl. 350 gl., stan. 240 gl.; š. o. okolica Ljubljanska: za učit. plače 15.300 gl., star. dokl. 453 gl. 34 kr., oprav. dokl. 358 gl. 33 kr., stan. 120 gl.; š. o. v Litiji: za učiteljske plače 13.000 gl., star. dokl. 303 gl. 33 kr., oprav. dokl. 524 gl. 99 kr., stanarine 42 gl.; š. o. v Logatcu: za uč. plače 8.200 gl., star. dokl. 333 gl. 34 kr., opr. dokl. 308 gl. 33 kr.; š. o. v Radovljici: za uč. plače 9.650 gl., star. dokl. 333 gl. 33 kr., oprav. dokl. 100 gl., stan. 80 gl.; š. o. v Rudolfovem: za učit. plače 13.687 gl. 50 kr., star. dokl. 206 gl. 67 kr., oprav. dokl. 200 gl., stan. 160 gl.; š. o. v Kamniku: za uč. plače 11.100 gl., star. dokl. 216 gl. 66 kr., oprav. dokl. 250 gl., stan. 111 gl. 50 kr. Tedaj za učiteljske plače: 156.372 gl. 50 kr., starostne doklade 4030 gl., oprav. dokl. 4266 gl. 65 kr., za stanarino 1397 gl. 50 kr.

Debate o tem so se pričele. Posl. pl. Savinšek je za to, da se v Mariboru vstanovi učiteljska služba z l. p. 500 gl., predlog podpira tudi posl. Kramarič. C. k. vladini svetovalec g. Hočevar, govori tudi za to. Posl.

dr. Poklukar misli naj bi se ne stavile učiteljske službe z višjo plačo, dokler je še 31 služeb (z manjšo plačo po 400 gl.) izpraznjenih. Zoper predlog je tudi poročevalec; poslednjič se izroča dež. odboru. Posl. Braune predlaga, da bi se 3. in 4. učitelju v Kočevji plača zvišala od 400 na 450 gl., v Ribnici, pravi, imata učitelja (2. 3.) po 400 gl. in stanovanje, a v Kočevji, kjer je tako drago, kakor v Ljubljani, pa le 400 gl. Zastopovalec vlade tudi zagovarja ta predlog, rekoč da 4razredna šola v Kočevji vzreja za spodnjo gimnazijo v Kočevji, ker je tam slaba plača, je 1 učiteljska služba izpraznjena. Posl. dr. Schrey podpira tudi predlog rekoč, da Kočevje veliko vplačuje v normalni šolski zaklad. Posl. dr. Poklukar pravi, da so v Kranji ravno take razmere kakor v Kočevji (1 učit. služba s 400 gl. in spodnja gimnazija), kar bi tam veljalo, bi moralo tudi tukaj biti. Poročevalec g. Dežman pravi, da se je ta predlog v finančnem odboru zaverigel le zaradi štedljivosti; na izpraznjeni učit. službi je pa učiteljica, to že nekako zadostuje. (Dalje prih.)

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. Na Irazr. šolah pri sv. Mihelu v Nadanjem selu, l. p. 500 gl. in stanovanje; v Lozicah (v Vipavski dolini), l. p. 450 gl. in stanovanje; v Vremu in v Ternu po 400 gl. in stanovanje; v Verbovem in v Spodnjem Semonu po 500 gl. (stanovanja ni); v Suhorji 500 gl. in stanovanje z dolžnostjo potovati v Ostrožno berdo podučevat.

Prošnje do okrajnega šolskega sveta v Postojni brez gotovega obroka.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. Valentin Telban se je službi v Škofjiloki odpovedal in stopil iz učiteljstva. G. Jože Klopčič, iz Skofjeloke je dobil službo na Jesenicah. G. Alojzij Pader, o svojem času namestovalni učitelj v Radovljici, pride začasno na Berdo (kam. šl. okr.).

V **R. Milic**-evi tiskarni v Ljubljani je ravno kar na svetlo prišlo:

23 Kirchenlieder
für die Schulfugend.

23 cerkvenih pesem
za šolsko mladost.

Čveteroglasno postavil **ANTON FOERSTER.**

Op. 14.

Nekaj jih je s nemškim in nekaj s slovenskim tekstom.

Cena: 25 kr.

Za 27 kr. poslanih po poštni nakaznici se razpošiljajo pod križnim zavitkom franco.